

JUBILEUM Oegstgeest viert drie eeuwen Herman Boerhaave op Oud Poelgeest

Boerhaave op de vleugel

Veel mensen denken dat het een buste van Beethoven is, maar nee - bij Nancy Elias Witsen-Kool staat thuis een klein borstbeeld van Herman Boerhaave op de vleugel. Voor de gelegenheid had ze hem meegenomen naar het koetshuis van buitenplaats Oud Poelgeest in Oegstgeest. Van zijn medische aanleg had ze niets meegekregen, „maar van zijn muzikaliteit misschien toch wel.”

Acht nazaten van Herman Boerhaave bezochten Oud Poelgeest. Tweede van links is Nancy Elias Witsen-Kool.

FOTO HIELCO KUIPERS

Wilfred Simons
 w.simons@mediahuis.nl

Oegstgeest ■ Oud Poelgeest en Dorpsmarketing Oegstgeest vierden maandag het feit dat de beroemde Leidse hoogleraar geneeskunde, chemie en botanie Herman Boerhaave (1668-1738) in 1724 de buitenplaats kocht. Het gebouw met twintig kamers was in zekere zin bijzaak, het ging hem om de tien hectare grote tuin. Aan zijn Engelse tuinvriend William Sherard (1659-1728) schreef hij dan ook vol trots dat hij een tuin had gekocht, die hij wilde inrichten tot arboretum - een hortus voor bomen.

De keuze voor Oud Poelgeest was volgens burgemeester Emile Jaensch waarschijnlijk ingegeven door het feit dat de tuin een eigen aftakking van de Haarlemmertrekvaart heeft. Hierdoor konden bezoekers, bomen, planten, mest en aarde gemakkelijk de buitenplaats bereiken. Af en toe had Boerhaave ook weleens wat uit zijn tuin te verkopen, zoals brandhout. „Als hij niet zo gemakkelijk toegang had gehad tot deze snelweg van de 17e eeuw, had hij er denk ik niet zo snel zijn oog op laten vallen.”

Dorpsmarketing Oegstgeest liet, speciaal ter gelegenheid van het 300-jarig bestaan, een wandel- en fietsroute maken, die belangstellenden kunnen maken vanuit de Erop-uit-app van de ANWB. De fietsroute is dertig kilometer lang en doet ui-

teraard ook het geboortehuis van Boerhaave in Voorhout aan. Een stukje van de route, 1,2 kilometer om precies te zijn, is een wandeling in de Leidse binnenstad.

Uitzoekklusje

Het leek dorpsmarketeer Marjolijn van der Jagt een leuk idee om het jubileum samen met nakomelingen van Boerhaave te vieren. Ze vroeg genealoog Nienke Krudde van de Historische Vereniging Oegstgeest om een poging te doen ze op te sporen, als ze er zouden zijn. Het was een heel uitzoekklusje geweest, zei Krudde tijdens de bijeenkomst in het koetshuis van Oud Poelgeest. Van het heden naar het verleden is genealogisch onderzoek tegenwoordig vrij gemakkelijk, maar omgekeerd juist erg moeilijk. „Je zit bijvoorbeeld met privacywetgeving”,

zei ze. Maar Krudde kent de meeste trucjes inmiddels wel. „Met overlijdensadvertenties en social media kom je een heel eind.”

Zo kwam Krudde Boerhaavena-zaat Nancy Elias Witsen-Kool op het spoor. De nazaat, die in Dordrecht woont, begreep al snel de bedoeling. Zelf ijverig genealoog, wist zij al dat de 'vader van de moderne medische wetenschap' onderdeel van haar stamboom was. Zij onderhoudt ook contact met andere familieleden, en zo kwam het dat er maandagmiddag acht nazaten op het gazon voor Oud Poelgeest konden worden gefotografeerd, onder wie haar broer Henk Kool.

Boerhaave en zijn vrouw Maria Drolenvaux (1686-1746) hadden één dochter: Johanna Maria (1712-1791). Johanna en haar echtgenoot graaf Frederik de Thoms (1696-1746) kre-

gen ook weer één dochter, Hermina Jacoba de Thoms (1744-1814). Hermina, op haar beurt, kreeg samen met haar echtgenoot Cornelis Pieter rijksgraaf van Leyden twee dochters: Sophia Dina (1778-1835) en Johanna Maria (1780-1807).

Familiestamboom

Zo ontstonden twee familietakken, legde Nancy Elias Witsen uit. Sophia trouwde met Alexander, baron van Rhemen, die ook Oud Poelgeest erfde, Johanna met Gijsbert baron van Pallandt. Van beide takken waren nazaten aanwezig. Vanaf die tijd explodeert de familiestamboom. Genealoog Krudde vond adellijke familieleden in Zwitserland en Italië, „maar die nodig je niet uit voor een middag als deze.”

Onderdeel van de Boerhaaveviering zijn een Boerhaavekoekje en

een Boerhaavechocolaatje, beide met de beeltenis van de beroemde arts erop. Het portret komt op het koekje beter tot zijn recht dan op het chocolaatje, maar het schaadte de verkoop niet, aldus Van der Jagt. „Ze zijn niet aan te slepen bij bakkerij Jacobs in de Kempenaerstraat.”

Boerhaave zelf, die zich altijd veel zorgen maakte over de spijsvertering van zijn patiënten, gaf de voorkeur aan 'digestives', koekjes van volkorenmeel, zuiveringszout en melk met een beetje boter en suiker voor voeding en smaak. Het zandboterkoekje, dat is ontwikkeld door de bakkersopleiding van de KTS Voorhout, had hij waarschijnlijk te vet, te zout en te zoet bevonden. Wie er toch één wil proberen, kan tot en met 31 december dit jaar (de verjaardag van Boerhaave) zijn kans grijpen.

Burgemeester Emile Jaensch begroette de nazaten van Boerhaave in het koetshuis van Oud Poelgeest.
 FOTO HIELCO KUIPERS

„
 Met overlijdens-
 advertenties en
 social media
 kom je een
 heel eind

Nienke Krudde
 Genealoog

Oegstgeest viert met een boterzandkoekje en een chocolaatje het feit dat Herman Boerhaave 300 jaar geleden Oud Poelgeest kocht.
 FOTO MEDIAHUIS